

Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming

Beroepsmatige blootstelling

Werkt u met ioniserende straling? Dan moet u weten dat sinds 6 februari 2018 de regelgeving op het gebied van stralingsbescherming is veranderd. Het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming vervangt het Besluit stralingsbescherming. Deze factsheet gaat in op de veranderingen voor de bescherming van werknemers.

Reden verandering

Nieuwe Europese regelgeving, de richtlijn 2013/59/EURATOM, verplicht alle lidstaten van de Europese Unie hun nationale wetgeving op het gebied van stralingsbescherming aan te passen. Deze aanpassing zorgt ervoor dat alle landen in de Europese Unie met dezelfde eisen rondom stralingsbescherming werken. Sinds 6 februari 2018 moeten de lidstaten de nieuwe richtlijn hebben ingevoerd.

Veranderingen sinds 6 februari 2018

Het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs) stelt onder andere regels ter bescherming van werknemers tegen de gevaren van blootstelling aan ioniserende straling. De belangrijkste aanpassingen op dit gebied zijn:

- Aanscherping dosislimiet voor de ooglenzen
- Samenwerking stralingsarts met arbo-dienst
- Gelijke bescherming voor eigen en externe werknemers
- Invoering referentieniveau voor radonconcentratie op werkplekken
- Invoering referentieniveau voor radiologische noodsituaties
- Bescherming vliegtuig- en ruimtevaartbemanning

De Regeling stralingsbescherming beroepsmatige blootstelling 2018 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (MR-SZW) vervangt de Regeling stralingsbescherming werknemers 2014. De voorschriften uit het nieuwe Bbs met betrekking tot de bescherming van werknemers zijn in deze regeling verder uitgewerkt. De MR-SZW stelt onder andere nadere regels over het gezondheidskundig toezicht door de stralingsarts in samenwerking met de arbodienst en over de blootstelling van werknemers aan radon.

Ooglensdosis

De limiet voor de equivalente dosis voor de ooglenzen is ten opzichte van het Besluit stralingsbescherming (Bs) verlaagd van 150 naar 20 millisievert per jaar. Blijkt uit de RI&E of risicoanalyse dat uw werknemer mogelijk boven een equivalente jaardosis voor de ooglenzen van 15 millisievert uitkomt? Dan dient u te zorgen voor een passend persoonlijk dosiscontrole middel waarmee de ooglensdosis

kan worden gemonitord. Meer informatie over de ooglensdosis kunt u vinden in het rapport [Guidelines for Radiation Protection and Dosimetry of the Eye Lens](#) van de NCS ooglenscommissie.

Gezondheidskundig toezicht

Het gezondheidskundig toezicht van blootgestelde (A-)werknemers is bedoeld om te garanderen dat de werknemers uit gezondheidskundig oogpunt geschikt zijn en blijven voor het uitvoeren van hun werkzaamheden. Het omvat een medisch onderzoek bij aanvang van de werkzaamheden als A-werknemer, periodieke keuringen en een medisch onderzoek bij het beëindigen van de werkzaamheden als A-werknemer.

Stralingsarts en arbodienst

Het gezondheidskundig toezicht op blootgestelde werknemers vindt plaats door een geregistreerde stralingsarts, die onderdeel is van, of samenwerkt met de arbodienst waar de ondernemer gebruik van maakt. In de MR-SZW is vastgesteld dat de stralingsarts eindverantwoordelijk is voor de medische onderzoeken en periodieke keuringen. Als uit de onderzoeken volgt dat maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de werknemer nodig zijn, dan is de arbodienst hiervoor verantwoordelijk.

Externe werknemer

Om er voor te zorgen dat alle werknemers dezelfde mate van bescherming tegen ioniserende straling ontvangen, ongeacht de aard van de dienstbetrekking, is in het Bbs vastgelegd dat onder werknemers voortaan ook *externe werknemers* worden verstaan. Dit zijn werknemers die niet in dienst zijn van de ondernemer waar de handeling wordt uitgevoerd, zoals inleenkrachten en leerlingen of studenten die stage lopen. Eigen werknemers (met een arbeidsovereenkomst), vrijwilligers en zzp-ers werden reeds als werknemer aangemerkt.

Werken er binnen uw bedrijf ook externe werknemers? Dan bent u als ondernemer tijdens de dagelijkse gang van zaken verantwoordelijk voor hun veiligheid en gezondheid.

Leent u personeel uit aan andere bedrijven? Dan wordt van u meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor de 'uitgeleende' werknemers verwacht. Voor een aantal verplichtingen werkt u met de inlenende ondernemer samen. Ook heeft u een aantal eigen verplichtingen zoals dosisregistratie en het zorgen voor gezondheidskundig toezicht.

NB: voor het opnemen van gegevens met betrekking tot het dienstverband van externe werknemers in het NDRIS geldt een overgangstermijn van drie jaar, met ingang van 6 februari 2018.

Radon op de werkplek

Om werknemers te beschermen tegen de gevolgen van blootstelling aan radon is in het Bbs een nationaal referentieniveau van 100 Bq/m³ voor radon op werkplekken vastgesteld. Daarbij is de mogelijkheid opgenomen om voor aangewezen werkplekken een hoger referentieniveau, tot 300 Bq/m³ vast te stellen.

Er zal ook nog een *nationaal actieprogramma radon* worden vastgesteld waarin specifieke soorten werkplekken kunnen worden aangewezen. Wanneer bij deze werkplekken het referentieniveau in verkreumtes wordt overschreden, dient u als werkgever maatregelen te ondernemen om de radonconcentratie in de ruimte te verlagen. Is de radonconcentratie na de genomen maatregelen nog steeds hoger dan het referentieniveau? Dan moet u hiervan een kennisgeving doen aan de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). Ook moet dan de blootstelling van werknemers aan radon worden vastgesteld en gemonitord. De blootstelling aan radon wordt opgeteld bij, en getoetst aan, de dosislimieten van de geplande beroepsmatige blootstellingen.

Radiologische noodsituaties

Voor hulpverleners zijn in radiologische noodsituaties ook referentieniveaus vastgesteld. In principe geldt een referentieniveau van 100 millisievert voor de effectieve dosis. In uitzonderlijke situaties kunnen andere referentieniveaus gelden. Zo geldt voor het redden van uitermate belangrijke materiële belangen een referentieniveau van 250 millisievert. Voor levensreddende werkzaamheden is het referentieniveau in het Bbs bijgesteld van 750 millisievert (Bs) naar 500 millisievert.

Lucht- en ruimtevaart

Er wordt in het Bbs geen onderscheid meer gemaakt tussen het werken op vluchten onder acht kilometer vlieghoogte of boven acht kilometer vlieghoogte. Voortaan moet voor ieder vliegtuigbemanninglid worden bepaald of dit bemanninglid zodanig blootgesteld wordt aan kosmische straling dat hij of zij daardoor een blootgestelde werknemer is. Hiervoor is in de MR-SZW een tabel opgenomen waaruit de verwachte jaarlijkse blootstelling op basis van vliegreun en vlieghoogte afgelezen kan worden (zie: MR-SZW Bijlage B).

Indien blijkt dat een bemanninglid geen blootgestelde werknemer is omdat de verwachte kosmische stralingsdosis lager is dan 1 millisievert per jaar, zijn bepaalde verplichtingen zoals dosisregistratie en scholing op het gebied van stralingsbescherming (volgend uit artikel 7.5 Bbs) niet van toepassing.

Blijkt uit de verwachte dosisbepaling dat uw bemanningleden wel als blootgestelde werknemers moeten worden aangemerkt? Dan dient u de daadwerkelijk ontvangen effectieve dosis van de bemanningleden individueel te berekenen met behulp van het computerprogramma CARI-6/6M en de dosisgegevens te registreren in het NDRIS.

Blootstelling van ruimtevaartpersoneel aan kosmische straling valt voortaan ook onder het Bbs.

Meer informatie

Het Rijk faciliteert ondernemers, vergunninghouders, deskundigen en eindgebruikers met diverse communicatiemiddelen in een toolkit, waarin meer informatie staat over de nieuwe regelgeving stralingsbescherming. Zie: autoriteitnvs.nl/stralingsbescherming.

Meer informatie over de bescherming van werknemers tegen blootstelling aan ioniserende straling kunt u ook vinden op: <https://www.arboportaal.nl/>. Heeft u specifieke vragen? Neem dan contact op met de directie Gezond en Veilig Werken van het ministerie van SZW.

Juli 2018

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met partners binnen het Rijk, bedrijfsleven en deskundigen die werken aan stralingsbescherming. Aan de inhoud van deze factsheet kunnen geen rechten worden ontleend.